

POSTANOWIENIE

Warszawa, dnia⁷.....2023 r.

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej
M J o zbadanie zgodności:

1) § 31 rozporządzenia Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2310, ze zm.)

z art. 2 w związku z art. 92 ust. 1, art. 7 w związku z art. 92 ust. 1, art. 31 ust. 3 w związku z art. 2, art. 31 ust. 3 w związku z art. 7, art. 52 ust. 1 i 3 w związku z art. 2, art. 52 ust. 1 i 3 w związku z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 7 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602, ze zm.);

2) art. 193 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.)

z art. 45 ust. 1 Konstytucji;

3) art. 22 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 106, poz. 1148, ze zm.) w zakresie zwrotu „gdy wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości”

z art. 42 ust. 2, art. 42 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 42 ust. 2 Konstytucji;

4) art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2072, ze zm.) w zakresie, w jakim „przyjmuje się, że stanowi on delegację do stosowania w toku wskazanego w nim postępowania przepisów Ustawy Kodeks Postępowania Cywilnego (...) oraz Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (...)”

z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 7, art. 79 ust. 1 w związku z art. 7 Konstytucji;

5) art. 117 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.) w zakresie, w jakim „przyjmuje się, że stanowi on delegację do stosowania w toku wskazanego w nim postępowania przepisów oraz Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (...)”

z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 7 Konstytucji,

6) art. 398²³ ustawy – Kodeks postępowania cywilnego „w zakresie zwrotu «jako sąd drugiej instancji»”

z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1, art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

/ . . .

Wojciech Sych

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 31 grudnia 2021 r. (data nadania) M J (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniami przytoczonymi w komparycji niniejszego postanowienia na tle trzech postępowań zakończonych prawomocnymi orzeczeniami:

1.1. Skarżący został obwiniony o to, że kierując samochodem przekroczył dozwoloną na danym terenie prędkość.

W toku prowadzonego postępowania skarżący złożył wniosek o ustanowienie obrońcy z urzędu. Zarządzeniem z sierpnia 2019 r. Prezes Sądu Rejonowego w T (sygn. akt) odmówił przyznania skarżącemu obrońcy z urzędu. Zarządzenie to zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Rejonowego w T z września 2019 r. (dalej: sąd rejonowy; sygn. akt j.w.). Trybunał z urzędu ustalił, że powyższe orzeczenie zostało doręczone skarżącemu 23 września 2019 r.

1.2. Wyrokiem z marca 2021 r. (sygn. akt) sąd rejonowy uznał skarżącego za winnego popełnienia zarzucanego czynu i wymierzył mu karę grzywny oraz orzekł o kosztach procesu. W wyniku złożenia przez skarżącego apelacji Sąd Okręgowy w K (dalej: sąd okręgowy) wyrokiem z czerwca 2021 r. (sygn. akt) utrzymał zaskarżone orzeczenie w mocy. Rozstrzygnięcie sądu okręgowego zostało doręczone skarżącemu wraz z uzasadnieniem 5 lipca 2021 r.

1.3. Następnie skarżący wniósł o ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem sporządzenia skargi konstytucyjnej. Postanowieniem referendarza sądowego w sądzie rejonowym z sierpnia 2021 r. (sygn. akt) wniosek skarżącego został oddalony. Wówczas skarżący złożył skargę na powyższe orzeczenie, ale postanowieniem z października 2021 r. (sygn. akt) sąd rejonowy utrzymał je w mocy. Wskazane powyżej postanowienie doręczono skarżącemu 8 listopada 2021 r.

1.4. W skardze konstytucyjnej skarżący połączył naruszenie swoich praw z wyrokiem Sądu Okręgowego w K z czerwca 2021 r. (sygn. akt

dalej: wyrok z czerwca 2021 r.) i postanowieniem Sądu Rejonowego w T z października 2021 r. (sygn. akt ; dalej: postanowienie z października 2021 r.). Powyższe orzeczenia wskazał bowiem jako ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji (s. 4 i 5 skargi).

2. Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 28 lutego 2022 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 4 marca 2022 r.) skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi przez: 1) podanie, czy od wskazanych w skardze konstytucyjnej ostatecznych orzeczeń zostały wniesione nadzwyczajne środki zaskarżenia (wraz z czterema kopiami); 2) doręczenie: a) odpisów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem załączników złożonych wraz ze skargą konstytucyjną (z wyjątkiem pełnomocnictwa, dowodu uiszczenia opłaty od pełnomocnictwa, sprzeciwu od wyroku nakazowego, wniosków, zażaleń, apelacji, skarg i innych pism procesowych skarżącego), b) kopii zarządzenia Sądu Rejonowego w T z sierpnia 2019 r. (sygn. akt), pod rygorem ujemnych skutków procesowych.

Pismem z 7 marca 2022 r. (data nadania) skarżący ustosunkował się do powyższego wezwania.

3. Sędzia Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 19 lipca 2022 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 8 sierpnia 2022 r.) – na podstawie art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) – wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez wyjaśnienie, które z kwestionowanych przepisów i podniesionych zarzutów dotyczą wyroku z czerwca 2021 r., a które postanowienia z października 2021 r., pod rygorem wydania postanowienia o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

We wniesionym do Trybunału 16 sierpnia 2022 r. (data nadania) piśmie procesowym skarżący odniósł się do powołanego wyżej zarządzenia.

4. Zdaniem skarżącego, § 31 rozporządzenia Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2310, ze zm.) został wydany bez delegacji ustawowej, przez co narusza art. 7 Konstytucji, a w konsekwencji jest niezgodny z art. 2 Konstytucji,

a także z art. 52 ust. 3 i art. 31 ust. 3 Konstytucji, ponieważ „rozporządzenie definiuje zakaz poruszania się w określony sposób (...) podczas gdy takowy zakaz może być wprowadzony wyłącznie ustawą” (skarga, s. 9).

Kwestionując zgodność art. 193 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.) z art. 45 ust. 1 Konstytucji, skarżący podniósł, że system powoływania biegłych narusza „prawo do rzetelnej procedury sądowej i sprawiedliwego rozpoznania sprawy” (skarga, s. 11).

Z kolei art. 22 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 106, poz. 1148, ze zm.) zawiera klauzulę generalną, będącą „pojęciem o bardzo szerokich granicach znaczeniowych (...) chroniącym wyłącznie interes Sądu orzekającego w sprawie” (skarga, s. 10), a jej zastosowanie skutkowało nieprzyznaniem skarżącemu obrońcy z urzędu, przez co naruszone zostało jego prawo do obrony oraz do rzetelnego procesu.

Następnie skarżący stwierdził, że art. 44 ust. 2 u.o.t.p.TK i art. 117 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.; dalej: k.p.c.) naruszają „praw[o] do rzetelnej procedury sądowej opartej o normę ustawową (...) [i] prawo skarżącego do postępowania przed sądem w granicach określonych ustawą i na jej podstawie” (skarga, s. 13) przez to, że nie zawierają odesłania do przepisów, na podstawie których sąd rozpoznaje wniosek o ustanowienie pomocy prawnej z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej.

Natomiast zaskarżony art. 398²³ k.p.c., zdaniem skarżącego, pozbawił go prawa do rozpoznania wniosku przez sąd II instancji oraz zastąpił postępowanie dwuinstancyjne „formą postępowania dwuetapowego”. Dodatkowo skarżący podkreślił, że wymiar sprawiedliwości sprawują sądy, a w jego sprawie orzeczenie niezawisłego i bezstronnego sądu zastąpiono orzeczeniem urzędnika sądowego.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. Skarżący połączył w jedną skargę sprawy zakończone trzema prawomocnymi orzeczeniami, z których dwa wskazał jako ostateczne. W ocenie Trybunału, wniesienie jednej skargi konstytucyjnej w związku z więcej niż jednym ostatecznym rozstrzygnięciem wydanym w sprawie skarżącego jest dopuszczalne, pod warunkiem że został dochowany termin wniesienia skargi konstytucyjnej i skarga spełnia wszystkie pozostałe warunki formalne, oceniane odrębnie w odniesieniu do każdego z postępowań, na tle których została sformułowana.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji skargę może wnieść „każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone”. W związku z tym art. 53 ust. 1 pkt 2 i 3 u.o.t.p.TK stanowi, że skarga konstytucyjna musi zawierać nie tylko wskazanie, która konstytucyjna wolność lub prawo skarżącego, i w jaki sposób – zdaniem skarżącego – zostały naruszone, ale także uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie.

Trybunał zauważył, że orzeczenia, w związku z którymi skarżący połączył naruszenie swych konstytucyjnych praw, dotyczyły różnych kwestii, rozpatrywanych w odrębnych postępowaniach, opartych o odmienne stany faktyczne. Wyrok Sądu Okręgowego w K z czerwca 2021 r. (sygn. akt) był orzeczeniem kończącym postępowanie w przedmiocie uznania skarżącego za winnego dokonania zarzuczonego mu wykroczenia. Postanowienie Sądu Rejonowego w T z października 2021 r. (sygn. akt) dotyczyło natomiast przyznania skarżącemu pełnomocnika w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej.

W odniesieniu do powyższego Trybunał stwierdził, że chociaż skarżący w odpowiedzi na zarządzenie sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 19 lipca 2022 r. wyliczył, które z kwestionowanych przepisów dotyczą wyroku z czerwca 2021 r., a które postanowienia z października 2021 r., to nie wyjaśnił, które z podniesionych zarzutów odnoszą się do wskazanych przez niego ostatecznych orzeczeń. W tym zakresie bowiem ograniczył się do przepisania *petitum* skargi, nie odnosząc się w ogóle do argumentacji dotyczącej poszczególnych postępowań. Skoro zatem pismo skarżącego z 16 sierpnia 2022 r. nie wykracza poza *petitum* skargi w zakresie przyporządkowania zarzutów, nie można uznać, że skarżący prawidłowo wykonał zarządzenie z 19 lipca 2022 r.

Analizowana skarga nie spełnia więc warunków, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 2 i 3 u.o.t.p.TK, co uzasadnia odmowę nadania jej dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

Wojciech Sych

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo do wniesienia zażalenia na niniejsze postanowienie w terminie siedmiu dni od daty jego doręczenia.